

BARLANKUTATÓ EGYESÜLETEK KÖZLEMÉNYEI:

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA EGYESÜLET BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLYA 1943. évi január hó 15-én *Bertalan Károly* elnöklése alatt *osztálygyűlést* tartott a következő tárgysorozattal.

Elnök beszámolt a Szakosztály 1942. évi működéséről, kiemelve azt a nagy fellendülést, ami az utánpótlás kérdésének sikeres megoldása és friss, riatal erők bekapcsolódása révén a Szakosztály életében az elmúlt évben minden téren megnyilvánult.

Ennek az évnek legkimagaslóbb eseménye az volt, hogy a Szakosztály az elmúlt nyáron ismét útnak indíthatta hagyományos nyári barlangkutató expedícióját, melynek megrendezése kényszerítő körülmények miatt két éven át elmaradt. A három hétig tartó expedíció a *Szilicei jégesbarlang* mindenre kiterjedő kutatásán kívül felmérte a *Mészhegyi cseppkőesbarlangot* 400 m összhosszúságban, eredményes ásatásokat végzett a *Rablókői barlangban* és hét kisebb zombolyt mászott be. Mindezen helyeken tekintélyes tudományos értékű anyagot gyűjtött és számos színes felvételt készített.

Ezen a nagyobb szabású vállalkozáson kívül kúatásokat folytatott a *Remetehegy* barlangjaiban, valamint *Budakalász* környékén, ahol egy 30 m hosszú hasadékbartlangot sikerült feltárni az édesvízi mészkőfejtőben. Ezenkívül megkezdte a Szakosztály a *Harapovácsi barlangot* eltömő kötőrmelék kitermelését. Végül feltáró kutatásokat folytatott a *Mátyáshegyi barlangban* és megkezdte annak térképezését.

A Szakosztály szertára 2 karbidlámpával, 1 bányakompasszal, 1 drb. 20 méteres acél mérőszalaggal, 1 drb. Minimax hőmérővel, 1 drb. katonai ásóval, 1 drb. csákánnyal és 4 drb. barlangruhával gyarapodott.

Az Egyesület könyvtára is számos, a barlangkutató körébe vágó értékes szakmunkával szaporodott.

Az Egyesület által rendezett ünnepi előadás-sorozat keretében szakosztályunk külön barlangi előadó-estet tartott, melyen a következő előadások hangzottak el: *„Bertalan Károly: A barlangkutató céljai és módjai; dr. Jaskó Sándor: A barlangok keletkezése és pusztulása; dr. Kessler Hubert: A B. E. T. E. és a magyar barlangfeltárások.*

Ezután *elnök* ismertette az osztálygyűlés előtt a Magyar Barlangkutató Társulat f. évi január 3-án kelt átiratát, melyben a Ferenchegyi barlang kezelésének a Társulat által létesítendő Ferenchegyi Bizottság részére való átengedését kéri. Az osztálygyűlés többek hozzászólása után úgy döntött, hogy az ügyet indítvány formájában pártolól fogja az Egyesület közgyűlése elé terjeszteni.

Végül *elnök* jelenti, hogy elkészült az elmúlt év barlangtúráinak kimutatása, melyben *Szenes János* 48, *Bertalan Károly* 28, *Palugyay György* 12, *Glöcknek Károly* 11, *v. Szép Jenő* 11 és *Kézdi Ferenc* 10 túranappal szerepelnek, mint legtevékenyebb tagok.

Elnök javaslatára az osztálygyűlés az 1943. esztendőre *Szenes Jánost* és *Kézdi Ferencet* jelöli bizottsági tagokul.

Bertalan Károly.

A PANNONIA TURISTA-EGYESÜLET BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLYA 1943. évi február hó 21-én *Silberer Nándor* elnöklése alatt tartotta meg *rende*s évi *tagülés*ét.

Elnök megnyitó beszédében megállapítja, hogy a barlangkutató, akár tudományos, akár túristai alapon történik, mindeddig nem tudott széles körökben nagyobb táborot toborozni. A túristai barlangkutató teljesen elűt más sportok törekvéseitől. Míg a többi sportág művelésénél a végső eredmény mindenkor az egyesek vetélkedésében nyilvánul meg, addig a sportszerű barlangkutatósnál nincsenek egyéni csúcseredmények. A barlangkutatókat ugyanis nem egyéni érvényesülés ösztökéli tevékenységre, hanem munkásságukkal a köznek tesznek szolgálatokat. Az ilyen munkálkodás természetesen sok lemondással és áldozatkészséggel jár; talán ennek tudható be, hogy a túristai alapon dolgozó barlangkutatók száma aránylag olyan csekély.

Ilyen önzetlen, szerény, de kitartó munkásság jellemzi a Pannónia Túrista-Egyesület Barlangkutató Szakosztályát, mely 1919. év óta, tehát 25 éven át, szolgálja megszakitás nélkül a magyar barlangügyet. A Szakosztálynak főleg a Pálvölgyi barlang idegenforgalmi fejlesztése volt a főcélkitűzése s ezen a téren jelentős eredményeket értek el.

Elnök beszédjének végén megemlékezik a magyar nemzet lángelméjű királyáról. *Mátyás király*-ról. Fél ezredéve annak, hogy *Hunyadi Mátyás* megszületett. Merítsünk erőt *Mátyás király* szelleméből, jelleméből és munkaerőjéből. Lebegjen szemünk előtt a magyar nemzet iránt megnyilvánult nagy hazaszeretete, hatalmas energiája és alkotóereje.

Novák Károly titkár előterjeszti jelentését a Szakosztály 1942. évi működéséről. A Szakosztálynak ebben az évben 44 tagja volt. Hivatalos ügyeit 1 tagüléssel és 6 választmányi ülésen tárgyalta. A Pálvölgyi barlangban 50 vasárnapon és 12 ünnepnapon tartottak vezetői ügyeletet. A barlangot összesen 7713 látogató kereste fel. Mivel a Szakosztály ebben az évben nem részesült anyagi támogatásban, tevékenysége főképpen a barlangnak további, még ismeretlen járatainak kutatására és feltárására szorítkozott. Egy ízben ügyességi sziklamászó versenyt rendeztek a barlangban. Továbbá a barlangról színes felvételek bemutatásával több helyen propaganda-előadásokat rendeztek. A Szakosztálynak 8 tagja a harctéren teljesít katonai szolgálatot.

Csernyák Béla pénztáros jelentést tesz a Szakosztálynak 1942. évi pénzforgalmáról, mely szerint a bevételek 5,065.28 p., a kiadások pedig 3,970.48 p., a készpénzmaradvány eszerint 1,086.80 p.

A Szakosztály ezek után 3 évre a következő új tisztikart és Választmányt választotta: titkár és barlangmester lett *Novák Károly*, jegyző és ház-nagy *Frank Gyula*, pénztáros *Csernyák Béla*, a vezető-ügyek intézője *Szarika Lajos*. A Választmányba 1 évi időtartamra megválasztották: *Bajor Gyula*, *Farkas Károly*, *Gerstenberger Egon*, *Puskás Lajos* és *Szász Károly* tagtársakat választmányi tagokká, *Albert Gusztáv*-ot pedig póttaggá.

A Szakosztály végül *Novák Károlyt*, aki 35 résztvevővel 8 és *Csongor Gyulát*, aki 23 résztvevővel 5 különtúrát vezetett, elismerő plakettel tüntette ki.

Silberer Nándor.

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA-EGYESÜLET BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLYA 1943. évi március hó 5-én *Bertalan Károly* elnöklése alatt *bizottsági* ülést tartott a következő tárgysorozattal.

Elnök jelenti, hogy a *Ferenchegy*i barlang kezelésének a Magyar Barlangkutató Társulat részére történő átadásának ügyét indítvány formájában az Egyesület 1943. évi február hó 3-án tartott közgyűlése elé terjesztette, melyet a közgyűlés *dr. Kessler Hubert* m. kir. barlangigazgató hozzászólása után egyhangúlag elfogadott. A hozzászólás értelmében a Magyar Barlangkutató Társulathoz intézett átiratában az Egyesület mindössze azt kötötte ki, hogy a létesítendő *Ferenchegy*i bizottságban a Szakosztály mindenkor elnöke egyszerű tagként helyet kapjon. Továbbá felkérte a Társulat elnökségét, hogy a Szakosztálynak a Székesfőváros területén folytatott tevékeny és eredményes feltáró munkásságára való tekintettel (Szemlőhegyi és *Ferenchegy*i barlangok feltárása), mely ma sem szünetel (*Mátyáshegy*i barlang kutatása és térképezése), járjon közbe a Székesfővárosnál kutatásainak anyagi támogatása érdekében.

Elnök jelenti, hogy a *Mátyáshegy*i barlang térképe 1:100 mértékben *Csada Imre* és *v. Szép Jenő* munkájának eredményeként elkészült és az a barlangban készült színes felvételekkel együtt a tavaszi barlangi előadóesten bemutatásra kerül.

Elnök jelenti végül, hogy a *Nagykovács*i határába eső *Hosszuerdőhegyen*, *Albis István* köfajtőjében f. évi február hó 21-én egy eltömött barlangnyílásra akadt, melyet *Albert Béla* és *Glöckner Károly* tagok munkája révén még aznap sikerült megnyitni és közel 10 m mélységig behatolni belé. Felhívja a szakosztályi tagokat a barlang további feltáró kutatásában való részvételre.

Bertalan Károly.

A MAGYAR BARLANGKUTATÓ TARSULAT 1943. évi március hó 17-én *Kadic Ottokár* dr. elnöklése alatt *népszerű estélyt* tartott, amelyen dr. *Kadic Ottokárné*: „Budapest a barlangok városa” címen ismertette a székesfőváros területén végzett barlangkutatások legkimagaslóbb eredményeit. Szóba került a Szent Iván-, a Várhegyi-, a Pálvölgyi-, a Szemlőhegyi-, a Ferenchegyi- és a Báthory-barlang, valamint a Táborhegyi sziklaüreg. Az előadást számos természethű vetített kép kísérte, melyeket *Markó István* készített, *Barbie Lajos*.

A MAGYAR BARLANGKUTATÓ TARSULAT 1943. március hó 26-án *Kadic Ottokár* dr. elnöklése alatt *választmányi ülést* tartott s ezen a következőket tárgyalta:

Barbie Lajos jegyző felolvassa a Budapesti Egyetemi Turista-Egyesület átiratát, melyben értesíti a Társulatot, hogy az 1943. évi február hó 3-án tartott rendes évi közgyűlés határozata értelmében az Egyesület a *Ferenchegyi barlang* további kezelését a Társulat gondjaira bizza. Ezzel szemben az a kérése, hogy a B. E. T. E. Barlangkutató Szakosztálynak mindenkor elnöke a létesítendő „Ferenchegyi Bizottság”-nak tagja legyen.

A Választmány a közgyűlési határozatot örömmel tudomásul veszi és megalakítja a „Ferenchegyi Bizottság”-ot amelybe elnökül *Kadic Ottokár* dr. ügyvezető elnököt, előadóul *Bertalan Károly* rendes tagot, a B. E. T. E. Barlangkutató Szakosztály elnökét, tagokul pedig *Barbie Lajos* pénztárost, *Kessler Hubert* dr. vál. tagot és *Szenes János* rendes tagot választotta.

Jegyző felolvassa *Szily Kálmán* dr. államtitkár, *Scossa Géza* a Magyar Nemzeti Bank igazgatója és *Miklóssy Géza* gyógyszerész urak levelét, melyben megköszönik a Társulatba történt pártfogóul ill. tiszteleti tagul történt megválasztásukat.

Elnök jelenti, hogy vitéz *Aggházy Kamil* tiszteleti tag és *Deseő-Rödel Rudolf* tábornok emlékiratot küldtek a Társulathoz, amelyben a Várhegyi barlangban létesítendő „ingósági szolgálat” gondolatát teszik szóvá. Eszerint a barlangnak egy részét a háború idejére, a köz érdekében, arra lehetne felhasználni, hogy Budapest lakosságának értékes ingósága légitámadás esetében biztonságba volna helyezhető. E feladat elvégzésére a Társulat kebelében, vagy vele kapcsolatban külön „ingósági szolgálati szerv” létesülne. Az ebből az akcióból eredő tiszta jövedelem a Társulatot illetné. Ez a vállalkozás nemcsak eredeti céljainak megvalósítását jelentené, hanem a Várhegyi barlang további feltárását is lehetővé tenné.

Cholnoky Jenő dr. elnök figyelmezteti a vállalkozókat a barlang párateltségére, arra a különös körülményre, hogy ott csakis olyan tárgyak raktározhatók el, amelyek a barlang nedvességét elbírják. Nagy gondot kell fordítani továbbá a barlangban felhalmozandó értékes tárgyak őrzésére.

A Választmány a felmerült gondolatot magáévá teszi, megvalósítását azonban csak abban az esetben tartja helyesnek, ha a Társulatot ebben a vállalkozásban semmiféle kockázat nem terheli és a Várhegyi barlangnak erre a célra felhasználandó részei lényegében változatlanok maradnak.

Barbie Lajos.

A MAGYAR BARLANGKUTATÓ TARSULAT 1943. évi március hó 26-án *Cholnoky Jenő* dr. elnöklése alatt *szakülést* tartott, amelyen elsőnek *Kerekes József* dr. „Barlangtanulmányok” címen előadást tartott. Utána *Balogh János* dr. „egy a Sebes-Körös völgyében rendkívül érdekes földalatti fauna felfedezéséről” számol be.

Előadó ismerteti azokat a kutatásokat, amelyeket *Chappuis P. A.*, a kolozsvári Talajbiológiai és Barlangkutató Intézet igazgatója és ő maga végzett. A kutatások eredményeképpen a Körösök és a Szamos völgyében, valamint a beléjük folyó mellékpatakok mellett sikerült a kavicsos part talajvizében érdekes földalatti vizifaunát felfedezniök. Az itt élő állatok: rákfélék, viziatkák, rovarlárvák és hasonlók egy része a tudomány előtt ismeretlen fajokat tartalmazott. A fajok másik csoportja már régebben is ismert, tengeri alakokkal rokon állatokból áll. *Előadó* ezután ismerteti azokat az elméleteket, amelyeket a talajvizifauna keletkezésével kapcsolatban felállítottak.

Barbie Lajos.

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA-EGYESÜLET BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLYA 1943. évi május hó 19-én *Bertalan Károly* elnöklése alatt *bizottsági ülést* tartott a következő tárgysorozattal:

Elnök jelenti, hogy f. évi március hó 13-tól 15-ig *Albert Béla*, *Szenes János* és *Szánthó Róbert* szakosztályi tagok részvételével barlangtani kutatásokat végzett *Klastrompuszta* környékén, melynek során bejárták a *Legény- és Leány-barlangot*, a *Csévi szirt*ekben több kevésbé ismert kis üreget kutattak át és sikeres öslénytani ásatásokat végeztek a *Bivak-barlangban*. Próbaásatást végeztek a *Kétágúhegyi barlangban* is, mely azonban csak régészeti eredményeket szolgáltatott. Mindkét helyen a kutatások folytatását javasolja.

Szenes János jelenti, hogy elkészítette a *Hosszúerdőhegyi barlang* térképét, melynek alapján a barlang teljes mélysége jelenleg 10,3 m.

Szánthó Róbert jelenti, hogy a Nagy-Szoplakon egy vízszintesen induló zombolyt fedezett fel. A Szakosztály elhatározza kutatását.

Elnök jelenti, hogy f. évi április hó 17-től 22-ig *Albert Béla*, *Kisfaludi Sándor* és *Szenes János* tagok társaságában a nyári expedíció előkészítése érdekében terepszemlét tartott a Gömör-Tornai karszton, melynek során *Pelsőc*, *Özörény*, *Szilice* és *Száárvár*borsa környékének barlangjait járták be. A Szilicei jegesbarlangban bekövetkezett lábsérülése miatt a túra folytatásán nem vehetett részt, ezért felkéri *Szenes Jánost*, hogy számoljon be a továbbiakról.

Szenes János beszámol a *Kecsői forrásbarlang* megtekintéséről, valamint az *Aggteleki barlangban* végzett különtúrákról, úgymint az *Ördöglyuk-ág*, a *Szifon* és a *Retekág* bejárásáról.

Albert Béla beszámol az *Aggteleki barlangban* f. évi április hó 24-én elnevezett emléktábla leleplezési ünnepségéről. Az emléktábla a Stix torkolatánál nyert elhelyezést és a következő szöveget viseli: „A Budapesti Egyetemi Turista-Egyesület Barlangkutató Szakosztálya 1932. aug. 21-én e helyről kiindulva fedezte fel az Aggteleki barlangrendszer összeköttetését a Kecsői ággal. 1943. husvét.”

Elnök jelenti, hogy f. évi május hó 5-én a Szakosztály barlangi előadóestet rendezett a következő tárgysorozattal: „*Bertalan Károly: Barlangkutatás Szilice környékén, v. Szép Jenő: A Mátyás-hegyi barlang, dr. Kessler Hubert: Erdélyi barlangfeltárások.*”

Elnök bemutatja az 1939—1942. évekről elkészült barlangnaplót, mely 140 oldal terjedelemben 100 különböző barlang leírását tartalmazza 24 eredeti térkép- és 205 fénykép-felvétel kíséretében.

Elnök jelenti, hogy a szilicei kutatásokról írt beszámolójából a Szakosztály külön füzet formájában 300 drb. fényképpel és térképekkel illusztrált különlenyomatot rendelt. A szétküldés után fennmaradó példányokat az Eggenberger-féle könyvkereskedésben helyezték el bizományba, ahol azok 1 P-s bolti áron kaphatók.

Elnök felhívja a szakosztály tagjait az 1943. évi nyári expedícióra való részvételre és felkéri *Szenes Jánost*, hogy hivatali akadályoztatása tartamára az expedíciót helyette vezesse. *Szenes János* elvállalja, hogy július és augusztus hónapokat az expedíció munkaterületén fogja tölteni.

Bertalan Károly.

A PANNÓNIA TURISTA-EGYESÜLET barlangkutató csoportja 1943. évi május hó 20-án *Silberer Nándor* elnöklése alatt *ülést* tartott s ezen a következő fontosabb ügyeket tárgyalta.

Elnök közli, hogy a sportegyesületekre vonatkozó újabb hatósági rendelkezések folytán a *Barlangkutató Szakosztály* mint önálló testület megszűnt, ennek következtében a barlangvontakozású ügyek ezentúl az anyaegyesület választmányának hatáskörébe tartoznak, ahol a barlangügyeket, mint alelnök *Silberer Nándor* fogja képviselni. A Pálvölgyi barlang terjedelmes ügykörét az eddigi barlangkutatók, külön csoportot alkotva, fogják tovább intézni. Hasonlóképpen a barlangcsoport pénztárát továbbra is külön fogják kezelni.

Csernyák Béla pénztáros javaslatára az ülés elhatározza, hogy a Szakosztálynak a Magyar Barlangkutató Társulattal szemben fennálló minden tartozást kifizeti és *Bagyura Ilonka* barlang-gondnoknő havi díjazását 25 pengőre emeli.

Novák Károly javaslatára az ülés elhatározza, hogy propaganda céljából a Pálvölgyi barlangról új 5000 drb. képes levelezőlapot készített, a belépődíjakat pedig az eddigi 50 fillérről 80-ra, a kedvezményes 30 fillérről pedig 40 fillérré emeli.

Elnök indítványára az ülés elhatározza, hogy a Pálvölgyi barlang Sex-tagónjában a háborúban elesett hősöknek emléket állít fel, magát az üreget pedig „*Hősök termé*”-nek nevezi el.

Elnök jelenti, hogy a pálvölgyi kőfejtő tulajdonosa, a Salgótarjáni Kőszénbánya R. T. a felső barlangházban román munkásokat kíván elhelyezni. Mivel előrelátható, hogy a munkások a ház belsejét és környékét be fogják szennyezni, ez pedig a barlang látogatására hátrányosan fog hatni, az ülés a helyiség ilyen célra való átadását megtagadja.

Novák Károly közli, hogy a Ferenchegyi barlangot a Magyar Barlangkutató Társulat kezelésébe vette és szívesen látná a pálvölgyi barlangkutatók itteni közreműködését. Az ülés elhatározza, hogy a Ferenchegyi Bizottság munkájában készséggel résztvesz.

Silberer Nándor.

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA-EGYESÜLET BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLYA 1943. évi július hó 1-én *Szenes János* elnöklése alatt Pelsőcön *bizottsági ülést* tartott a következő tárgysorozattal:

Elnök előadja a két hónapra tervezett expedíció végleges munkatervét, mely szerint július hónapban Szilice község, augusztusban pedig Szádvárborsa lesz az expedíció központja. Első felében a Szilice környékén tavaly idő hiányában abbamaradt kutatások befejezése, vagyis a *Szilicei jegesbarlang* folytatolagos kutatása és néhány környékbeli zomboly feltárása és felmérése lesz a feladat. Különösen nagy reményt fűz *elnök* a *Vöröskői zomboly* feltáró kutatásához, melynek révén a jegesbarlang rendszerébe remél bejutni. Augusztus hónapban a Szádvárborsa környékén található számos barlang és zomboly kerül rendszeres feldolgozásra.

Varga István sz. o. tag jelenti, hogy *Krupár Zoltánnal* felmérte a Beretke határában fekvő *Masavölgyi barlangot* 80 m hosszúságban, a Pelsőc határában nyíló *Vártetői zombolyt* 26 m mélységben és a szintén Pelsőc határába eső *Hámori barlangot* 62 m összhosszúságban.

Szenes János.

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA-EGYESÜLET BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLYA 1943. évi szeptember hó 17-én *Bertalan Károly* elnöklése alatt *bizottsági ülést* tartott a következő tárgysorozattal:

Elnök beszámol a nyári expedíció eredményeiről, melynek kivonatát *Szenes János* lapunk 65. oldalán ismerteti.

Szenes János bizottsági tag jelenti, hogy levélbeni érintkezést folytat *Majkó János* szlovákiai barlangkutatóval, aki a cseh megszállás ideje alatt az expedíció munkaterületén eredményes barlangkutatót folytatott. *Majkó*-tól újabb terjedelmes beszámoló érkezett, mely az expedíció munkaterületén levő barlangok kutatásának történetére vonatkozólag értékes adatokat tartalmaz.

Albert Béla jelenti, hogy az 1943. évi expedíció által gyűjtött tudományos értékű anyag rendezése elkészült, és az értékesebb leletek az Egyesület újonnan átrendezett kiállítási szekrényében nyertek elhelyezést.

Szenes János bizottsági tag bemutatja a Szakosztály színes diapozitív gyűjteményét mely az idei nyáron készített felvételekkel együtt 270 darabot tesz ki.

Bertalan Károly elnök jelenti, hogy a budakörnyéki barlangok rendszeres feldolgozása során a *Mátyáshegy* és *Kecskehegy* kőfejtőiben *Albert Béla*-val 14 kisebb üreget kutatott át.

Bertalan Károly.

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA-EGYESÜLET BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLYA 1943. október hó 15-én *Bertalan Károly* elnöklése alatt *bizottsági ülést* tartott a következő tárgysorozattal:

Elnök beszámol az Egyesület 1943. október hó 3-án a bánhidai Szelim-barlangban tartott vándorgyűlésről, melyről a turistasajtó részletesen megemlékezett.

Varga István bemutatja az 1943. évi nyári expedíció által felmért barlangok és zombolyok térképeinek tisztázati rajzait.

Kéződi Ferenc bizottsági tag jelenti, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum felkérésére kiszállt a Budaörs közelében fekvő és öslénytani lelőhelyként bejelentett *Kincseslyuk* nevű barlanghoz. A helyszínen megállapították, hogy a 45° szög alatt kb. 25 m mélyre lehatoló kürtöserű üreg bányaműveletek eredménye és így öslénytani szempontból nem jöhet számításba.

Bertalan Károly.

A MAGYAR BARIANGKUTATÓ TARSULAT FERENCHEGYI BIZOTTSÁGA 1943. évi október hó 20-án *Kadic Ottokár dr.* elnöklése alatt tartotta meg *első ülését.*

Elnök jelenti, hogy *Bertalan Károly* nagy elfoglaltságánál fogva nem vállalhatja az előadói tisztséget, a Bizottság helyébe *Barbie Lajos* társulati pénztárost választja. Ezen kívül a Bizottságot *Jaskó Sándor dr., Antal Miklós, Godavszky Géza, Kalmár László, Mihály Lajos* és *Mihály Sebestyén* tagtársakkal egészíti ki.

Elnök tárgyalás alá veszi a barlang kezelésének ügyét. Beható megbeszélés után a Bizottság elhatározza, hogy a barlang látogatása kizárólag jelentkezés és előzetes megbeszélés alapján történik és pedig csak abban az esetben, ha legalább 5 látogató jelentkezik. Az ennél kevesebb látogató is vezetésben részesül, ha megfizeti az 5 látogató belépődíját. A Bizottság a belépődíj összegét 1 pengőben, a vezető díját pedig 5 pengőben állapítja meg.

Elnök a legsürgősebb teendők közé a bejárat fölé építendő barlangházat tartja. *Antos Miklós* és *Jaskó Sándor dr.* a jelenlegi lejáratot, szűk voltánál fogva, nem tartják alkalmasnak, s helyette új bejárat építését ajánlják a fiatal fenyves területén. Az új bejárat fölé épülne egy 6 m hosszú, 4 m széles és 2.80 m magas kőépület, amelyhez a szükséges kőanyagot a barlang szolgáltatná, a költségeken pedig a Székesfőváros 1944. évi segélye fedezné. A Bizottság elhatározza, hogy 1943. október 24-én bejárja a barlangot és a helyszínén megállapítja az új bejárat helyét.

Bertalan Károly.

A PANNÓNIA TURISTA-EGYESÜLET BARIANGKUTATÓ CSOPORTJA 1943. évi október hó 21-én *Silberer Nándor* elnöklésével *ülést* tartott a következő tárgysorozattal:

Elnök jelenti, hogy a barlangkutató csoport *Hock József* tagtársnak 50 pengőt juttatott arra a célra, hogy a Horthy-csúcs keresztállító munkájában résztvehessen.

Csernyák Béla pénztáros jelenti, hogy a csoport ezidőszerinti pénzkészlete 2.799.81 pengőt tesz ki. Ez az összeg főleg a barlangházak tatarozására fog szolgálni.

Novák Károly titkár jelenti, hogy, figyelembevételül azt a körülményt, miszerint a rendkívüli háborús viszonyok miatt az iskolai látogatások zöme elmaradt, október hó 17-ig mégis 8367 látogató kereste fel a barlangot.

Novák Károly titkár jelenti továbbá, hogy a barlangházak külső és belső tatarozása gyors ütemben folyik, s e munka befejezése most már rövid időn belül várható. Hasonlóképpen a barlang világításában mutatkozott részleges zavarokat házilag orvosolni tudták.

Novák Károly titkár végül arra kéri az *ülést*, hogy szerszámok és egyéb értékebb tárgyak elzárására vasszekrény beszerzéséhez járuljon hozzá. Az *ülés* elhatározza, hogy a Székesfővárosi Elektromos Művekhez kérelemmel fordul, hogy a nevezett célra használt transzformátor-vasszekrényt az Egyesületnek adományozzon.

Silberer Nándor.

A BUDAPESTI EGYETEMI TURISTA-EGYESÜLET BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLYANAK EXPEDICIOJA 1943. július és augusztus hónapjaiban folytatta munkáját a *Gömör-Tornai karsztban*. Az expedíció előbb *Szenes János*, később pedig *Bertalan Károly* vezetésével a tavalyi kutatási területtől délre, Szádvárborsa, Kecő és Pelsőcardó környékén kutatott, és barlangtani szempontból egy kb. 45 km²-nyi területet dolgozott fel. A kutatók 22 barlangban és 11 zsombolyban végeztek méréseket, barlangtani, őslénytani és régészeti kutatásokat.

A *Szilicei jegesbarlangban* az idei kutatások a tavalyinál is nagyobb eredménnyel jártak, amennyiben a tavaly fölfedezett Omladékos járatból bontás és vésés után augusztus 5-én több magas hasadékba, egy több mint 20 m hosszú és 12 m széles, valamint egy ennél kisebb terembe sikerült jutni; ezek közül különösen az utóbbinak falait több cm vastagságban képződött jégkristályok borítják. Az újonnan feltárt jeges rész a maga nemében a barlang egyik legszebb részletét képezi. A *Pelsőcardói cseppkövesbarlang* a Baradlához hasonló szép cseppkőképződményei miatt főleg turista szempontból tarthat számot nagyobb érdeklődésre. A *Kecői forrásbarlang*, amelyet néhány méter után szifon zár el, barlangtani szempontból érdekes, amennyiben a továbbjutást akadályozó szifon a forrás szűk szurdokának falain nyíló árvízszintű barlangokon át megkerülhető. E még kifejtetlen üreghálózatok szifonmögötti ága mély tóban végződik.

Az expedíció több barlangban ásatásokat végzett; ezek különösen a *Szarvasöl-* és *Ortoványi-barlangban*, valamint a *Szilicei jegesbarlangban* voltak eredményesek. A barlangok kitöltéséből igen sok neolitikus-, bronz- és vas kori edénytöredék, egy bronztű és csontszerszámok kerültek ki, számos őslégi csontlelettel és egy valószínűleg fiatalabb kőkorszaki emberi állkapoccsal együtt.

Több, nagyobb mélységű zsombolyban is történtek kutatások. A 25 m mély *Vöröskői zsombolyban* és a 30 m mély *Padocska zsomboly* fenekén lévő hatalmas teremben szebbnél-szebb cseppkőképződményeket találtak. Leereszkedtek a 45 m fély *Városvölgyi zsombolyba*, és a 63 m mély *Feneketlen Lednicébe*. Az utóbbiban a kutatást és a térképezést a lakosság által behajított elhullott állatok buze csaknem lehetetlenné tette. E zsomboly fenekén a kutatók jeget is találtak.

Valamennyi barlangról pontos térkép, a karsztvidék jellegzetes formáiról és barlangjainak képződményeiről pedig közel 200 színes felvétel készült.

Szenes János.